

Mødet den 16. Marts 1922.

(For lukkede Døre.)

Fraværende: J. Chr. Møller.

1. (J. Nr. 769—1921). **Meddelelse fra Havneudvalget om, at Ingeniør Gebauer er konstitueret som Havneingeniør.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 747—1921). **Andragende fra C. A. A. Hald om Autorisation som Elektro-Installatør.**

Bevilgedes.

3. (J. Nr. 735—1921). **Spørgsmaalet om afdøde Lærer A. Stillings Enkes Ret til Pension.**

Formanden oplyste, at Sagen var kommet fra Ministeriet, som ønskede forskellige Oplysninger, og Taleren havde da ment, at det kunde have nogen Betydning, hvis Byraadet vilde give Sagen sin anbefaling. Medlemmerne vidste antagelig, at Lærer Stilling blev gift 17 Dage før hans Død, og derefter opstod Spørgsmaalet, om Vielsen var sket paa Dødslejet eller ikke, hvoraf igen Enkens Ret til Pension var afhængig. Ved Giftermaalet paa tog Enken sig Forsørgelsespligten overfor Børnene, hvilket havde Interesse for Kommunen, som ellers maatte forsørge dem; men fik hun ingen Pension, vilde det være umuligt for hende at forsørge dem. Af Skolekommissionens Indstilling vilde ses, at Formanden, Pastor Laursen, ogsaa havde henledet Opmærksomheden paa Enkens vanskelige Stilling

og det ønskelige i, at der snart maatte blive truffet en Afgørelse af Pensionsspørgsmaalet. Taleren henstillede til Byraadet at tiltræde en Paategning om, at der af Hensyn til Børnene og det Ansvar, som Enken for deres Skyld havde paataget sig, maa blive tildelt hende den almindelige Pension.

A. M ø r u p forstod ikke, at Skolekommissionens Formand kunde give en saadan Paategning paa Skolekommissionens Vegne, naar Sagen slet ikke havde været behandlet i Kommissionen.

F o r m a n d e n kunde ikke blande sig i Skolekommissionens Forretningsgang; det maatte blive dens Formands Sag. Men en Del Sager blev vel altid ekspederet administrativt.

Formandens Forslag tiltraadtes.

4. (J. Nr. 564—1921). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Afskedigelse af Dr. S. Nordentoft.**

Fra Lægeforeningens Mæglingssudvalg forelaa Forslag til Omordning af Forholdene ved Røntgenafdelingen.

Fra Sygehusudvalget forelaa derefter følgende Indstilling:

»Udvalget har ikke noget at indvende mod det fremsendte Forslag, men maa fastholde, at Dr. Nordentoft afskediges, og at det sker med 3 Maaneders Varsel inden Udgangen af indeværende Maaned til Fratrædelse den 30. Juni d. A. og med Permission til nævnte Dato.«

K. M o u s t e n refererede Sagen. For en Tid siden fremkom en Skrivelse fra Dr. Nordentoft, hvori han forlangte, at Byraadet skulde foranledige, at han blev Eneleder af Røntgenstationen og Medlem af Lægeraadet. Udvalget mente ikke, han var berettiget dertil, selv om han i Opslaget blev kaldt Leder, men rent bortset derfra fandt man ham ganske uegnet dertil, hvorfor der maatte findes en

anden Udvej. Det blev saa forlangt, at Nordentoft skulde sende sit Ansættelsesbrev tilbage og derefter ansættes paa ny i Henhold til Opslaget, men det nægtede han at gøre. Fra Lægeforeningens Side var der nedsat et Mæglingsudvalg til Forhandling om Spørgsmaalet, men samtidig fremkom Meddelelse fra Hospitalsinspektøren om, at Dr. Nordentoft i høj Grad blandede sin private Virksomhed sammen med den kommunale, skønt det tidligere bestemt var betydet ham, at man ikke vilde finde sig i noget saadant. Nordentoft blev saa tilsagt til et Møde og indrømmede her en Del af Ankerne, medens han i Begyndelsen nægtede andre og først indrømmede dem, efter at der var forelagt ham Beviser. Udvalget fandt Sagen saa alvorlig, at man stillede ham i Udsigt, at han maatte tage sin Afsked eller blive afskediget, og han fik saa foreløbig Permission. Udvalget var nu enig om, at Byraadet maatte benytte sin Ret og afskedige ham med 3 Maaneders Varsel. Efter Forhandlingen med det omtalte Mæglingsudvalg, som blev gjort bekendt med Forholdene, maatte Udvalget antage, at Nordentoft vilde søge sin Afsked, men mærkeligt nok var man i den sidste Skrivelse gaaet bort derfra, antagelig fordi Nordentoft ikke vilde gaa sin Vej, og man foreslog nu at lave et helt nyt Regulativ med særlige Bestemmelser om Lægernes Kompetence. Udvalget havde intet imod at forhandle herom, men maatte fastholde sin Indstilling om Nordentofts Afskedigelse.

A n d r. C h r i s t e n s e n kunde ikke følge Hr. Moustens Henstilling. Det var et Fejltrin fra Byraadets Side, hvis man nu afskedigede Dr. Nordentoft, og skulde det alligevel ske, maatte det kaldes en sørgelig Foreteelse, for saa vilde det sige, at Byraadet i denne Sag var blevet spillet paa Næsen

af Hospitalets Overlæger. Sagen var nemlig, at fra det Øjeblik, Nordentoft blev ansat som Leder af Røntgenafdelingen og Radiumstationen, havde Overlægerne ikke villet respektere Byraadets Afgørelse, men havde sammen med Sygehusudvalget dennet et Tribunal og sammenrottet sig mod Nordentoft. At han udtrykkelig var ansat som Leder, kom man ikke udenom; det fremgik baade af hans Ansættelsesbrev, af de Forhandlinger, der gik forud, og tillige af Lægerraadets egne Publikationer. Naar man saa alligevel ikke vilde anerkende Manden som Leder, og han blev traadt paa Tærne ved enhver Lejlighed, var det ikke underligt, om han kunde blive lidt ond; men alt det, der var hvirvlet op i Sagen, var alligevel kun Støv, som man ikke vilde tage Hensyn til, hvis der ikke var Strid i Forvejen. Taleren gennemgik de forskellige Klagepunkter og hævdede, at det hele kun drejede sig om Bagateller. Naar der nu fra Lægernes Mæglingsudvalg forelaa Forslag om et nyt Regulativ med bestemte Grænser for enhvers Ansvar, og baade Dr. Nordentoft og Dr. Strandgaard erklærede sig villige til at samarbejde under et saadant, burde Sagen i Virkeligheden være afgjort, og det tilmed paa en Maade, saa det kunde siges, at Lykken havde været bedre end Forstanden fra Udvalgets Side. Grundlaget for en Afskedigelse var saa spinkelt, at man maatte regne med ubehagelige Følger for Byen, hvis man fremtvang Afskedigelsen. Taleren vilde derfor foreslaa, at man foreløbig stiller Sagen i Bero, indtil det ny Regulativ foreligger.

F o r m a n d e n: Udtrykkene »Tribunal« og »Sammenrotning« kan ikke passere.

K. M o u s t e n bemærkede, at Overretssagføreren udmærket forstod at gøre sort til hvidt, men

det var jo hans Fag. Det var absolut ikke rigtigt, at Overlægerne fra første Færd havde traadt Nordentoft paa Tærne; han var tværtimod blevet mødt med al mulig Forekommenhed, og hvorfor skulde der saa ikke tidligere have været noget i Vejen, da der jo havde været andre ansat i ganske samme Stilling. Men naar det var saaledes, faldt hele Overretssagførerens stolte Bygning i Grus, for den var bygget paa et falsk Grundlag.

Formanden: Udtrykket »at gøre sort til hvidt« kan ikke passere.

H. P. Christensen fandt det kedeligt at skulle foretage Afskedigelsen, men naar det viste sig, at et Samarbejde var blevet umuligt, maatte den, der havde Ansvaret, resolut hugge Knuden over og afskedige den, som bedst kunde undværes. Byraadet maatte ogsaa her have Ret til at afskedige en Mand, som ikke kunde samarbejde med andre, navnlig paa et Sted som Kommunehospital, hvor det var givet, at manglende Samarbejde mellem Lægerne vilde gaa ud over Patienterne, og deres Interesser maatte gaa foran Lægernes. Naar tillige Sygehusudvalget var fuldstændig enigt om Forslaget, burde Byraadet handle i Overensstemmelse hermed, og vilde saa Lægerne blokere Stillingen ved Hospitalet, maatte det blive paa deres eget Ansvar.

M. Brammer fastslog, at Sygehusudvalgets Stilling i Sagen var den, at da det var lettere at afskedige Dr. Nordentoft end Overlægerne, skulde man gøre dette. Men det var en ganske forkert Betragtning, og det var i det hele taget sørgeligt, at et saadant Materiale kunde blive forelagt i Byraadet. Beskyldningen mod Dr. Nordentoft for at have brugt af Hospitalets Sager var nærmest latterlig; det maatte dog høre med til hans Stilling

at udnytte denne rent videnskabeligt, og man kunde snarere have bebrejdet ham det modsatte. De øvrige Anklager var lige saa daarligt funderede. Angaaende de tidligere Forhold paa Hospitalet vilde Taleren dog minde om, at Læge Riis tog sin Afsked, og Læge Biering blev sindssyg efter 3 Maaneders Forløb. Det var ikke rigtigt, at Hospitalslægerne havde stillet sig imødekommende overfor Dr. Nordentoft. Først diskvalificerede Lægeraadet ham som Ansøger, men dette blev omstødt af Sundhedsstyrelsen, hvorefter Nordentoft blev ansat af Byraadet uden Afstemning; men fra første Færd mødte han Modstand fra en bestemt Side paa Hospitalet, og det fremgik ogsaa tydeligt nok af det foreliggende Materiale, hvem der dirigerede Aarhus Kommunehospital. Dr. Strandgaard erklærede, at der havde været et udmærket Samarbejde mellem ham og Nordentoft, saa han havde næppe nogen Skyld; nu foreslog man at løse Spørgsmaalet ved at afskedige Dr. Nordentoft, men den egentlige Anstifter lod man roligt blive siddende. Selvfølgelig var det ganske givet, at Nordentoft var ansat som Leder, men det var lige saa rigtigt, at man paa Hospitalet ikke havde villet respektere Byraadets Beslutning. Naar Lægeforeningen havde nedsat et Udvalg til at forhandle om Sagen, vilde det være klogt at følge dette Udvalgs Forslag i Stedet for at gaa til en Afskedigelse, for det var tvivlsomt, at Lægeforeningen vilde se roligt herpaa. I det hele taget havde man behandlet Dr. Nordentoft meget daarligt, afholdt Forhør baade over ham og hans Personale, fjernet hans private Sager o. s. v., men Taleren havde undersøgt Forholdene og bl. a. talt med en af Klinikens Folk, og vedkommendes Forklaring var absolut i Nordentofts Favør. Skulde der endelig ryddes op, burde man

opsige alle Lægerne, saa var man frit stillet og kunde faa en fast Ordning; med den nuværende Ordning blev der aldrig Ro paa Aarhus Kommunehospital.

Formanden fandt det mærkeligt, at Dr. Brammer paatalte, at der var afholdt Forhør, naar han saa i samme Aandedræt meddelte, at han selv havde holdt Forhør deroppe. Hvad havde Læge Brammer at gøre der? Skulde man til at afholde Forhør i de andre Udvalgs Sager, blev det ikke rart at være Byraadsmedlem. Dr. Strandgaard havde ikke erklæret sig villig til at tiltræde den ny Ordning, men tværtimod forbeholdt sig sin Stilling. Taleren saa ikke anden Udvej til at faa Fred end den af Udvalget foreslaaede.

Marius Geertsen antog ikke, at Borgmesteren havde taget fejl, da han udfærdigede Dr. Nordentofts Ansættelsesbrev, og Taleren vilde derfor nødig være med til at desavuere Borgmesteren. Derimod var der begaaet en Fejl ved, at man ikke havde givet Manden de Rettigheder, som fulgte med hans Stilling; det burde man gøre nu og saa se, hvorledes det vilde gaa. Gik det ikke alligevel, kunde Spørsmaalet jo tages op igen.

M. C. Falk udtalte, at Sygehusudvalget havde handlet ud fra det Synspunkt, hvad der tjente Hospitalet bedst, og Overretssagførerens mange Ord og store Overlegenhed var noget ved Siden af; hans Indlæg var ikke særlig værdig for en saa klog Mand. Hvad Dr. Brammer angik, vidste Taleren ikke, om han havde et gammelt Mellemværende med Overlæge Rahlff; deres Mellemværender maatte de selv afgøre. Taleren gav derefter en Fremstilling af den før omtalte Forbrændingshistorie, som Dr. Brammer havde betegnet som en let Irritation; men det var intet mindre

end en Ulykke, og naar Dr. Nordentoft her vilde give Sygeplejersken Skylden, vidnede det om en meget daarlig Karakter. Nordentofts Sammenblanding af Hospitalets og hans private Sager var gentagende blevet paaagt af Udvalget, men alligevel fortsatte han dermed, og det mest betegnende var, at han saa bagefter vilde lyve sig fra det. Der var paa Kommunehospitalet et udmærket Samarbejde mellem de to Overlæger og Udvalget, og det havde altid været Tilfældet, indtil Dr. Nordentoft blev ansat; der var derfor ingen Tvivl om, hvor Skylden for de nuværende Forhold laa. Sygehusudvalget havde en Pligt til at skaffe Arbejdsro, og derfor var Udvalget ogsaa pligtigt til at forlange Uroen fjernet.

V a l d. P e d e r s e n syntes ikke, det var smukt af Dr. Brammer saaledes at staa og sværte en af sine Kolleger; men Dr. Brammer kendte jo vedkommende lige saa godt, da Nordentoft blev ansat, som nu, og maatte da vide, at et Samarbejde mellem dem var umuligt. Naar han saa alligevel dengang arbejdede saa kraftigt for Dr. Nordentofts Ansættelse, saa varétog han ikke Kommunens Interesser, men derimod Dr. Nordentofts og maaske Dr. Brammers egne. Hvis Dr. Brammer vilde være en ærlig Mand overfor Byraadet, saa maatte han indrømme, at dersom han og Lægeforeningen havde sat Hensynet til Patienterne og Forholdene paa Hospitalet over Hensynet til Lægerne, havde de ikke trumfet deres Vilje igennem; derfor var Dr. Brammer speciel Anledning til hele Forholdet. Truslen om Blokade kunde man sikkert tage sig let. Der var næppe en By i Danmark, som ikke paa et eller andet Tidspunkt var truet af Lægeforeningen; denne Forening kendte absolut ikke sin egen Begrænsning.

A n d r. C h r i s t e n s e n havde ofte beundret Hr. Falks Klogskab paa mange Omraader, men i den foreliggende Sag havde hans Klogskab svigtet ham. Taleren syntes, at den af Hr. Mousten omtalte Imødekommenhed overfor Dr. Nordentoft var af en meget ejendommelig Art, naar man havde nægtet at anerkende hans ubestridelige Ret. Men det ene rigtige var nu at vente og se det ny Regulativ, og skulde Dr. Strandgaard saa vægre sig ved at fortsætte, skete der jo ingen Ulykke derved, idet saa Nordentoft blev Leder, som Byraadet netop fra først af havde bestemt.

M. B r a m m e r maatte hævde at være berettiget til at søge nærmere Oplysninger hos Personalet, idet adskillige af Anklagepunkterne var meget uklart fremstillede. Taleren beklagede, at Sagen ikke kunde drøftes rent sagligt, uden at man skulde beskyldes for at tage Stilling til den efter personlige Motiver. Der var saaledes sagt, at Taleren havde et gammelt Mellemværende med Dr. Rahlff . . .

F o r m a n d e n : Der blev ikke rettet en saadan Beskyldning.

M. B r a m m e r : Jo, jeg noterede det op med det samme.

F o r m a n d e n : Det blev ikke sagt paa den Maade.

(Efter et yderligere Ordskifte fratog Formanden Taleren Ordet).

H. P. S a l l i n g følte sig ilde berørt over den Maade, hvorpaa Overretssagfører Christensen havde omtalt Sygehusudvalget. Det var maaske god Tone mellem Jurister at bruge saa kraftige Udtryk, men det var pinligt at høre saadanne Udtalelser fremsat om Kolleger i Byraadet. Taleren mente i hvert Fald at have Forstand nok til at kunne

danne sig et Billede af Dr. Nordentofts Færd fra første Begyndelse, og der var næppe Tvivl om, at hans Formaal med at søge Stillingen var at kunne bruge den som Reklame for sin egen private Forretning. Efter Ansættelsen stillede han straks saa store Krav til Udvidelser etc., at hvis man havde fulgt ham heri, var det blevet en Udgift paa mange Tusinde Kr. om Ugen. Historien fra Randers var ikke flatterende for Nordentoft, hvilket klart fremgik af Skrivelsen fra Overlægen der. Nordentoft kunde have sendt Patienten til København, hvis Hospitalet ikke havde tilstrækkeligt Materiale til Behandlingen, men i Stedet for henviste han ham til sin private Klinik paa St. Josephs Hospital. En lignende Historie havde man haft fra Horsens. Sagen angaaende Røntgenrøret var ogsaa lidet smigrende for ham, idet han faktisk her gjorde Forsøg paa at skaffe sig dette Apparat til privat Brug, men for Kommunens Regning, og det drejede sig dog om en Ting til 500 Kr. En saadan Forretningsførelse vilde Taleren ikke være med til at finde sig i, og det var særlig beklageligt, at Udvalget nu skulde høre ilde, fordi det krævede Ærlighed og Orden baade i stort og smaat. Af disse Grunde maatte Taleren stemme for Dr. Nordentofts Afskedigelse.

H. P. Christensen syntes, der skulde en noget stærk Røst til at staa op her og forsvare saadanne Ting; de Medlemmer, som gjorde dette, maatte ikke have nogen særlig ømfindtlig Samvittighed.

Andr. Christensen maatte i hvert Fald modsige den sidste Udtalelse. Taleren troede sikkert, at der for Overlægenes Vedkommende var lige saa megen Sammenblanding. Muligvis skete det med Udvalgets Billigelse, men saa var Udval-

get heller ikke berettiget til at tage saa skarp Afstand herfra for andres Vedkommende.

M. C. F a l k havde ikke beskyldt Dr. Brammer for at have et gammelt Mellemværende med Dr. Rahlff, men blot udtalt en Formodning herom i Henhold til Dr. Brammers Udtalelser.

M a r i u s G e e r t s e n bemærkede, at der efterhaanden var kommet flere Momenter frem i Sagen. Først drejede det sig om Umedgørlighed, saa om daarlig Behandling af Patienter, medens den sidste Beskyldning gik ud paa Uredelighed. Taleren vilde derfor spørge Udvalget, paa hvilket Grundlag Afskedigelsen skulde ske; det vilde spille en Rolle for Talerens Stilling til Sagen.

F o r m a n d e n svarede hertil, at Sygehusudvalget havde stillet sig saa loyalt og hensynsfuldt overfor Dr. Nordentoft, at der slet ikke i Indstillingen var angivet Grunde for Afskedigelsen, idet man ikke dermed vilde skade ham i hans senere Stilling. Det øvrige var kun sagt i et lukket Møde og kunde ikke skade ham, hvis ikke Medlemmerne fortalte det.

H. P. C h r i s t e n s e n oplyste, at Hospitalskirurgerne havde særlige Rettigheder m. H. t. privat Praksis. Men Kærnepunktet i denne Sag var det, som Hr. Salling omtalte, og disse Handlinger talte for sig selv.

- Indstillingen vedtoges med 13 Stemmer mod 5.
5. (J. Nr. 12²⁴—1921). Indstilling angaaende **Tildeling af Alderdomsunderstøttelse.**

F o r m a n d e n meddelte, at Sagen vilde blive udsat til næste Møde. Det var selvfølgelig rart, om de gamle kunde beholde den nuværende Understøttelse, men det vilde vel alligevel blive nødvendigt at begynde at gaa lidt nedad baade her og i Fattigudvalget, ellers vilde Konklusionen blive,

at de i den dyreste Tid havde faaet for lidt Den af Mindretallet foreslaaede Nedsættelse fandt Taleren dog for haard.

Udsattes.

6. F o r m a n d e n gav nogle Meddelelser om Forhandlingerne angaaende Amtets Deling, hvorefter man vedtog at tilbyde et Tilskud paa $\frac{1}{3}$ af Etableringsomkostningerne eller højst 50000 Kr.
-